

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 119/13
U Luxembourg, 26. rujna 2013.

Presuda u predmetu C-509/11
ÖBB-Personenverkehr AG

Putnici imaju pravo na djelomični povrat novca za cijenu željezničke karte u slučaju značajnog kašnjenja, čak i ako je kašnjenje uzrokovano višom silom

Prijevoznik se ne može pozvati na međunarodno pravo, koje ga u slučaju više sile oslobađa odgovornosti za naknadu štete koju je uzrokovalo kašnjenje, kako bi izbjegao obvezu povrata novca

Uredba o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu¹ predviđa da je odgovornost željezničkih prijevoznika u slučaju kašnjenja uređena Jedinствnim pravilima Ugovora o međunarodnom željezničkom prijevozu putnika i prtljage², osim kada postoje odredbe Uredbe primjenjive na slučaj.

Sukladno navedenim Jedinствnim pravilima, koja potječu iz međunarodnog prava i navedena su u prilogu Uredbe, željeznički prijevoznik odgovoran je putniku za gubitak ili štetu koja je rezultat činjenice da se zbog kašnjenja njegovo putovanje ne može nastaviti istog dana ili se nastavak tog putovanja ne može razložno tražiti istog dana. Međutim, odgovornost prijevoznika je isključena kad se kašnjenje pripisuje slučaju više sile, tj. okolnostima koje nisu povezane s prometovanjem željeznice koje prijevoznik nije mogao izbjeći.

Uredba međutim predviđa da putnik koji naiđe na kašnjenje od jednog sata ili više može od željezničkog društva tražiti djelomični povrat novca za cijenu karte. Ta naknada iznosi najmanje 25 % cijene karte za kašnjenja od 60 do 119 minuta i 50 % cijene karte za kašnjenja od 120 minuta ili više. Uredba ne predviđa nikakvu iznimku od prava na povrat novca kad je kašnjenje uzrokovano višom silom.

U tom je kontekstu Verwaltungsgerichtshof (Upravni sud, Austrija) upitao Sud može li željeznički prijevoznik biti oslobođen obveze naknade cijene karte kad je kašnjenje uzrokovano višom silom. Upravni sud mora odlučiti o tužbi koju je podnijelo austrijsko željezničko društvo ÖBB-Personenverkehr AG protiv odluke kojom mu je austrijska komisija za nadzor željeznica naložila da iz svojih općih uvjeta ukloni odredbu koja u potpunosti isključuje povrat novca u slučaju više sile.

U današnjoj je presudi Sud prije svega utvrdio da **sama Uredba ne oslobađa željezničke prijevoznike obveze naknade cijene karte kad se kašnjenje pripisuje višoj sili.**

Sud potom ističe da se **Jedinствena pravila**, koja oslobađaju prijevoznika od obveze naknade gubitka ili štete u slučaju više sile, odnose samo na pravo putnika **na naknadu štete** nastale uslijed kašnjenja ili otkazivanja vlaka. Suprotno tome, naknada koju predviđa **Uredba**, a koja se računa na temelju cijene prijevozne karte, ima sasvim drukčiju svrhu, a to je **nadoknaditi cijenu koju je putnik platio za uslugu koja mu nije bila pružena sukladno ugovoru o prijevozu.** Nadalje, riječ je o obliku novčane naknade koja je unaprijed utvrđena i standardizirana, za razliku od sustava odgovornosti predviđenog Jedinствnim pravilima koji podrazumijeva individualnu procjenu pretrpljenog gubitka ili štete. Osim toga, budući da se ova dva sustava odgovornosti u

¹ Uredba (EZ) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu (SL L 315, str. 14.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 10., str. 143.).

² Jedinствena pravila Ugovora o međunarodnom željezničkom prijevozu putnika i prtljage Konvencije o međunarodnom željezničkom prijevozu od 9. svibnja 1980., kako je izmijenjena Protokolom iz Vilniusa od 3. lipnja 1999.

potpunosti razlikuju, putnici mogu, osim tražiti unaprijed utvrđenu naknadu, pokrenuti i postupak za odštetu na temelju Jedinstvenih pravila.

U ovim uvjetima, **Sud zaključuje da razlozi isključenja odgovornosti prijevoznika iz Jedinstvenih pravila nisu primjenjivi u okviru sustava naknade ustanovljenog Uredbom.** U tom pogledu, Sud naglašava da dokumenti za pripremu Uredbe bez sumnje otkrivaju da je zakonodavac Unije htio proširiti obvezu naknade na slučajeve u kojima su prijevoznici oslobođeni odgovornosti odštete na temelju Jedinstvenih pravila.

Sud također odbacuje mogućnost analogne primjene pravila o višoj sili iz odredaba o pravima putnika koji koriste druga prijevozna sredstva, poput zrakoplova, brodova, putničkih i običnih autobusa. Budući da različiti načini prijevoza glede uvjeta korištenja nisu međusobno zamjenjivi, položaj prijevoznika u različitim prijevoznim sektorima nije usporediv.

U tim je okolnostima Sud odgovorio da **željeznički prijevoznik ne može u svoje opće uvjete prijevoza uključiti klauzulu kojom isključuje svoju odgovornost za naknadu cijene karte uslijed kašnjenja, kad se kašnjenje pripisuje slučaju više sile.**

NAPOMENA: Prethodno pitanje omogućuje sudovima država članica da se, u okviru sporova u kojima odlučuju, obrate Sudu u vezi s tumačenjem prava Unije ili valjanosti akta Unije. Sud ne rješava nacionalni spor. Na nacionalnom je sudu da riješi slučaj u skladu s odlukom Suda. Ta odluka na isti način veže i druge nacionalne sudove pred kojima se pojavi slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Fotografije s objave presude nalaze se na [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106